

თვითრეგულირებიდან სახელმწიფო რეგულირებად: ახალი პერსპექტივა თუ თავსატეხი

საქართველოს აუდიტორთა და ბუღალტერთა დიდი ნაწილი ახალ რეგულაციას მოუთმენლად ელოდა.

ხანგრძლივი დებატების, პოზიციათა შეჯერების, პროფესიულ ორგანიზაციათა და დაინტერესებულ პირთა საერთო ძალისხმევის შედეგად, მიმდინარე წლის მაისის მიწურულს საქართველოს პარლამენტმა, თავისი საქმიანობის ბოლო სესიაზე, „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ ახალი კანონი მიიღო. გარდა ცალკეული მუხლებისა, კანონი 2016 წლის 8 ივლისიდან უკვე მოქმედებს.

იური პაპასქუა

აუდიტორთა, ბუღალტერთა და ფინანსურ მენეჯერთა ფედერაციის აღმასრულებელი დირექტორი, ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი, პროფესორი

შეიძლება ითქვას, ეს ერთ-ერთი პოზიტიური გადაწყვეტილებაა, რაც 2012 წლის 1 ოქტომბრის შემდეგ განხორციელდა. წინა ხელისუფლების მიერ ძალდობრივად მიღებულმა კანონმა „ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ“ ოთხი წელი ანგრიდა და გააჩანაგა ეკონომიკის განვითარებისთვის ეს მნიშვნელოვანი დარგი: ბუღალტრული აღრიცხვა და აუდიტური საქმიანობა.

ახალი კანონის მიღებით, გაჩნდა დამკვიდრებული უკუნეთიდან გაღწევის შესაძლებლობა - ბუღალტრულ აღრიცხვას და აუდიტურ საქმიანობას პატრონი უკვე ჰყავს. სახელმწიფომ აღიდგინა ის ფუნქცია, რაც აქამდეც უნდა ეტარებინა. პრაქტიკამ ცხადყო, რომ „აკრედიტირებულ პროფესიულ ორგანიზაციაზე“ რეგულირების სადავეების გადამისამართებამ და თვითრეგულირებაზე დარგის გადაყვანამ, ისევე, როგორც სხვაგან, არ გაამართლა. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობდა მწარე გამოცდილება და საფრთხეებზე მოლოდინიც იყო გაცხადებული, მაინც მოლიპული, სახიფათო გზებით ვიარეთ. ოთხი წელი დაჭირდა იმის მტკიცებას, რომ ამ გზით მიზნამდე მიღწევა შეუძლებელი იყო.

როცა ახალი კანონის პერსპექტივაზე ასე აღმატებულად ვმსჯელობთ, არ უნდა შეიქმნა იმის ილუზია, რომ ყველაფერი ცუდი უკან მოვიტოვეთ და წინ საფრთხეები არ გველოდება!

ეს ასე ნამდვილად არ არის, უბრალოდ, ათასწირ ინტერესთა ჭიდილში, იმის მოლოდინიც იკითხებოდა, რომ კანონის მიღება ჩავარდებოდა და კიდევ რამდენიმე წლით გაგრძელდებოდა თავსმობვეული ქაოსი და განუკითხაობა.

პროექტი, რომელიც იხილებოდა სახელისუფლო ლაბორინთებში, სალი აზრის მატარებელ ძალთა მეცადინეობით, ბევრად უკეთესი იყო, ვიდრე წინამორბედი და მოქმედი კანონი. ამიტომ, თუნდაც ამ სახით მისი მიღება მეტ პერსპექტივას სახავდა, ვიდრე ძველის დატოვება. საღმა აზრმა გაიმარჯვა და ეს კარგია.

არ ვარგა ის, რომ კანონში არის ხარვეზები. უპირველეს ყოვლისა, ეს ეხება ბუღალტრული აღრიცხვის,

ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის სტატუსს, მის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში, როგორც სახელმწიფო საქვეუნწყებო დაწესებულების სახით ჩამოყალიბებას.

ამ სამსახურთან არსებული, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტთან დაკავშირებული საკითხების განმხილველი და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიმღები ორგანოს - ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის საბჭოს დამოუკიდებლობა, დაკომპლექტება და ა. შ. გარკვეულ სირთულეებთანაა დაკავშირებული და ხარვეზებს შეიცავს საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის მარეგულირებელი ნორმები და სხვა. თუმცა, ეს მოგვარებადია. ყოველ შემთხვევაში, ცნობილია, თუ ვინაა პასუხისმგებელი კონკრეტულ გადაწყვეტილებაზე და აქტიური პროფესიული ორგანიზაციების, ჯანსაღი ოპონირების პრაქტიკის პირობებში შემოთავაზებული მოდელის სრულყოფა შესაძლებელია.

ნადრევი კვალიფიციური მსჯელობა დროით ჯერ გამოუცდელი რეგულაციის ცალკეულ დებულებებზე. ცხადია, საჭიროა ამ დებულებების არსებულ რეალობასთან ადაპტირება - მოქმედების პროცესში უკეთ გამოჩნდება, რაა კარგი და რა გადმოჰყვა მას ცუდი წარსულიდან.

აქვე ვაქვეყნებთ კანონს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“, გაეცანით და გამოსცადეთ.